

BIULETYN

KOŁA MIŁOŚNIKÓW DZIEJÓW GRUDZIĄDZA
KLUB „CENTRUM” SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWEJ

Rok XIV: 2016

Nr 40 (493)

Data odczytu: 14.12.2016 r.

Data wydania: 14.12.2016 r.

=====

1047. spotkanie

Małgorzata Ambrosius-Okońska

40 lat Grudziądzkiego Towarzystwa Kultury 1976-2016

Czterdzieści lat aktywności na terenie miasta jest powodem do dumy, ale również wielkim wyzwaniem. Pracujemy społecznie, leży nam na sercu zachowanie dziedzictwa kulturowego Grudziądza i regionu, inspirowanie i rozwój amatorskiego ruchu kulturalnego. W tak długim okresie pokazały swą aktywność w Stowarzyszeniu osoby, których już nie ma wśród nas, ale i takie, którym zdrowie nie pozwala być z nami i wspierają nas duchowo. Jest wielu działaczy – pasjonatów, którzy wspomagali GTK. Wszystkim jesteśmy bardzo wdzięczni i pamiętamy o nich.

Praca stowarzyszenia opiera się na współpracy z lokalnymi instytucjami kultury, organizacjami i władzami samorządowymi – bez tego nie byłoby możliwe realizowanie naszych zamierzeń, a ciągle mamy wybiegające w przyszłość plany i zapał do działania. Dziękujemy za wspólne projekty i mamy nadzieję na dalszą owocną współpracę.

Grudziądzkie Towarzystwo Kultury powstało a precyzyjnie usamodzielniało się 5 maja 1976 roku – wcześniej istniał w Grudziądzu oddział Kujawsko-Pomorskiego Towarzystwa Kulturalnego. Pierwszym prezesem, bardzo

Prezes GTK Bolesław Krzemień (1924-2010)

racyjnej struktury Grudziądzkiego Towarzystwa Kultury wchodziły m.in. Polskie Towarzystwo Historyczne, Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii, Polskie Towarzystwo Historyczne, Polskie Towarzystwo Geograficzne, Polskie Towarzystwo Numizmatyczne, Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii, Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, Amatorski Klub Tańca Towarzyskiego „Chasse”, Grudziądzkie Towarzystwo Fotograficzne „Kontrasty”, Klub Szaradzi-

Prezes GTK Anna Janosz

zasłużonym dla kultury w Grudziądzu była w latach 1976-2007 pani Karola Skowrońska. Kolejno, po jednej kadencji, funkcję tę pełnili pani Anna Janosz i pan Zbigniew Zawadzki. Wszyscy nadal działają w GTK. Obecnie prezesem jest pani Małgorzata Ambrosius-Okońska. Siedziba Towarzystwa wędrowała wraz z prezesami – zaczęliśmy w Bibliotece Miejskiej, aktualnie zaś siedziba mieści się w Centrum Kultury Teatr. Początki stowarzyszenia to okres działalności opartej na pracy nie tylko naszego Towarzystwa, ale również sfederowanych z nami towarzystw, bo taka była niegdyś formuła działania. Okresowo, w różnych latach, w skład fede-

Prezes GTK Karola Skowrońska

„Enigma”, Dyskusyjny Klub Filmowy, Amatorska Orkiestra Symfoniczna, Chór Męski „Echo”, Klub Literacki, Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Muzycznej, Koło Miłośników Dziejów Grudziądza, Sekcja Miłośników Teatru i Sekcja Miłośników Roślin Ozdobnych. Rozmaitość kół i towarzystw daje obraz prężności działania i wachlarza propozycji kierowanych do mieszkańców Grudziądza. Część z tych towarzystw usamodzielniała się, ale część przestała istnieć. Na dzień dzisiejszy współpracuje z nami KMDG i KMRO.

Prezes GTK Zbigniew Zawadzki

stwa i nie można o nim zapominać.

Lata osiemdziesiąte XX w. to czas działań zmierzających do upamiętniania historycznych miejsc i zasłużonych ludzi związanych z miastem, m.in. ogromne zaangażowanie działaczy GTK w odbudowę Pomnika Żołnierza Polskiego, powstanie szeregu tablic czy obelisków upamiętniających choćby Wiktora Kulerskiego, ks. dr. Władysława Łęgę, generała Stanisława Pruszyńskiego.

To tylko wycinek naszej pracy. Cały czas toczył się i toczy się nadal konkurs „Ozdabiamy domy kwiatami” prowadzony wraz z Sekcją Miłośników Roślin Ozdobnych (kiedyś pod przewodnictwem pana Henryka Polaszka a teraz pani Ewy Zalewskiej). Konkurs nawiązuje do pięknych, międzywojennych tradycji „zielonego Grudziądza”. Zmienia się wygląd miasta, jego osiedli, przybywa pięknych miejsc utrzymywanych z miejskiego budżetu, ładnych, kolorowych podwórek, zieleni wokół budynków, rond, które kompozycją zieleni przyciągają wzrok i te wszystkie elementy dostrzegamy. Nagradzamy twórców ukwieconych zakątków wsparci finansowo przez Wydział Kultury, SM. W roku 2016 odbędzie się już 65 edycja konkursu w powojennej historii miasta. Dumni jesteśmy, że mieszkańcy dbają o swoje otoczenie dlatego nagradzamy laureatów w uroczystej oprawie: z udziałem artystów, gości honorowych ze strony miasta czy sponsorów. Sekcja Miłośników Roślin Ozdobnych przygotowuje zawsze wystawę kwiatów na tę okazję a my zachęcamy do przekazywania pasji kolejnym mieszkańcom. Od 2015 roku dzięki darowiznom roślinnym członków koła powstała w jednej z grudziądzkich szkół „Rabatka kwiaty od przyjaciół” dzieci uczą się dbać

Prezes GTK Małgorzata Ambrosius-Okońska

o rośliny, w klasach były pokazane fotografie z ogrodów członków sekcji, co wzbudziło podziw młodzieży. Rozszerzamy ofertę działań kierowaną do mieszkańców dorosłych i uczących się.

Szukamy dziedzin współdziałania różnych grup wiekowych w oparciu o pasję i czy to będą kwiaty czy historia – warto tworzyć warunki do współpracy. Warto skupiać ludzi wokół pasji.

Promocja Kalendarza Grudziądzkiego 2014 w Klubie "Akcent". Fot P. Bilski

Towarzystwo wydało szereg publikacji książkowych związanych z miastem i regionem m.in.: albumy, kalendaria, przewodniki turystyczne oraz coroczny "Kalendarz Grudziądzki" wydawany od 1997 roku. Jest to stałe wydarzenie w rocznym planie pracy. Kolejne tomy trafiają do czytelników i rozchodzą się w błyskawicznym tempie. To zasługa Rady Redakcyjnej dbającej o jakość wydawnictwa, przewodniczy jej pani Anny Janosz, (następczyni pani Karoli Skowrońskiej w tej roli). Książka ukazuje się nieprzerwanie od 20 lat. W roku 2016 wydany zostanie 21 tom Kalendarza Grudziądzkiego. Publikacja zdobyła serca czytelników i autorów. Bywa, że trzeba czekać w kolejce na ukazanie się artykułu, tylu jest chętnych autorów. Jest to znak, że miastem i jego historią interesuje się tak wiele osób (nie tylko profesjonalistów) i mają potrzebę dzielenia się swoją wiedzą. Autorzy sięgają po tak rozległe tematy, że wzrasta z roku na rok atrakcyjność nie tylko graficzna, ale i zawartość merytoryczna Kalendarza Grudziądzkiego. Polecamy się na przyszłość.

Popularyzacja tematyki grudziądzkiej w szerokim pojęciu w dużej mierze jest zasługą działaczy, którzy zapoczątkowali prace Towarzystwa. Wśród zasłużonych działaczy GTK są Karola Skowrońska, Bolesław Krzemień, Ryszard Boguwolski, Jerzy Krzyś, Edwin Brzostowski, Eugeniusz Chmielewski, Stanisław Poręba.

Grudziądzana dominują w pracy jednej z sekcji współdziałających z GTK w Kole Miłośników Dziejów Grudziądza z przewodniczącym panem Tadeuszem Rauchfleischem i redaktorem cotygodniowego biuletynu panem Januszem Hinzem. Cotygodniowe prelekcje o Grudziądzu często połączone z wystawami są wypełnione ciekawymi tematami, choćby w ostatnim roku prelekcja Jana Freda Golombka i wystawa modeli okrętów i statków a wśród nich *M/S Grudziądz* czy mało znane fakty ze 120-letniej tradycji tramwajów w Grudziądzu Macieja Wiśniewskiego. Ukazał się już 1048 biuletyn. Sekcja obchodzi w 2016 roku 30-lecie działalności tak jak i sekcja Miłośników Roślin Ozdobnych.

**Wręczenie nagród laureatom konkursu GTK "Tu mieszkam, tu zmieniam"
pod patronatem Fundacji Banku Zachodniego WBK SA im. Stefana Bryły**

Obecnie poza działalnością wydawniczą o charakterze regionalnym Grudziądzkie Towarzystwo Kultury działa na rzecz inspiracji społeczności miasta w tworzeniu kultury i więzi ponadpokoleniowych opartych na uczestnictwie w kulturze. Ostatnim tego przykładem jest szereg warsztatów fotograficznych dla amatorów i wystaw fotograficznych o charakterze integracyjnym. Wspólna nazwa tego projektu to „*Kulturalne foto-rozмовy*”. Spotkania plenerowe trwają od dwóch lat i rozwijają swoją formułę. Część projektu była finansowana ze środków pozyskanych w konkursie „Tu mieszkam, tu zmieniam” Fundacji BZ WBK. Duża popularność zajęć pokazała potrzebę dalszego organizowania spotkań dla amatorów, na

których pod okiem artystów fotografików podnoszą umiejętności, rozwijają zainteresowania, ale mają również możliwość prezentacji dorobku. Stała współpraca z Filią nr 13 Biblioteki Miejskiej zapewnia szersze dotarcie do osób niepełnosprawnych. Zależy nam na dotarciu do tego kręgu odbiorców.

Biuletyny Koła Miłośników Dziejów Grudziądza

Nagłaśnianie w lokalnych mediach wydarzeń, których organizatorem jest GTK, przyciąga uczestników i pozwala postrzegać Towarzystwo, jako animatora kultury. Przy okazji jubileuszu dziękujemy zarówno prasie, radiu jak i telewizji za tyle lat owocnej współpracy.

Zachowując dotychczasowy charakter działalności zachęcamy do współpracy twórców z różnych dziedzin i środowisk. Z nadzieją patrzę na możliwości wspólnych działań z grupami literackimi, chórami, fotografami. Zawsze możemy liczyć na wspólne działanie z Biblioteką Miejską im. W. Kulerskiego czy Muzeum im. dr Wł. Łęgi lub CK Teatr.

Otwieramy się na nowoczesne środki przekazu i komunikacji, można nas śledzić na www.facebook.com/gtk.grudziadz/. Cały czas wiadomości są przekazywane na www.gtk.grudziadz.pl/ – kto chce sprawdzić ostatnie nasze działania zawsze znajdzie serwis fotograficzny i parę słów opisu. Dużo osób udostępnia na swoich stronach nasze wpisy, co znacznie poszerza zasięg docierania informacji i mam

nadzieję, że z czasem zaowocuje poszerzeniem kręgu osób działających w Towarzystwie.

Od września 2015 roku spotykamy się w # ROOM przy Informacji Turystycznej z zainteresowanymi mieszkańcami, członkami towarzystwa, zbiera się tam również zarząd. Są to pierwsze i trzecie czwartki miesiąca poza okresem wakacyjnym, jesteśmy otwarci na propozycje płynące ze środowiska.

W zeszłym roku włączyliśmy się w organizację obchodów osiemdziesiątej rocznicy śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego. W KMDG odbył się odczyt i ufundowaliśmy nagrody książkowe dla laureatów konkursu prowadzonego wśród młodzieży. Nagrodami były oczywiście egzemplarze Kalendarza Grudziądzkiego w celu dalszego popularyzowania publikacji i naszego Towarzystwa.

Wśród publikacji GTK z ostatnich lat na uwagę zasługuje mini wydawnictwo o dużym znaczeniu popularyzatorskim – Grudziądz: miniprzewodnik, autorstwa pana Tadeusza Rauchfleisza, wydany w 2004 roku. Najbardziej zaangażowani członkowie GTK wydają książki własnym sumptem widząc ich potrzebę na rynku wydawniczym. Do takich należy pan Jerzy Krzyś i jego publikacja „Służba zdrowia wojsk polskich ...” i Janusz Hinz i cykl książek – „Bibliografia Grudziądzka”. W roku 2016 ukazał się trzeci tom.

Aktywność członków GTK przejawia się też w udostępnianiu swoich zbiorów muzeom, bibliotekom i organizowaniu własnych wystaw – do takich członków Grudziądzkiego Towarzystwa Kultury należy pan Zbigniew Zawadzki.

Każdego roku odbywa się dzięki uprzejmości Dyrektora CK Teatr spotkanie członków GTK połączone z koncertem niedzielny. Jest to nasza tradycja.

Jednym z ważnych kroków w roku 2015 było przystąpienie GTK do Lokalnej Grupy Działania pod nazwą „Grudziądzki Spichlerz”. Zrzeszenia, którego podstawowym celem jest działanie na rzecz rozwoju miasta Grudziądz i jego mieszkańców. Działania na rzecz ochrony oraz promocji zasobów historyczno-kulturowych Grudziądz oraz aktywizacji jego mieszkańców są nam bliskie stąd taka decyzja, by wspólnie pracować z innymi organizacjami na rzecz miasta.

Efektom wszystkich tych działań jest powiększenie się w ostatnim roku grona osób działających w GTK i na dzień dzisiejszy jest nas 42 osoby (w tym 2 członków zbiorowych), wiele osób jest aktywnych zawodowo i społecznie w in-

nych stowarzyszeniach, co daje szansę na promieniowanie naszych działań w kolejnych środowiskach.

Choć minęło 40 lat ciągle jest w nas pasja i chęć do działania. Ciągle jest w nas przekonanie, że to co robimy ma sens. Bardzo byśmy chcieli, by nazwa Grudziądzkie Towarzystwo Kultury budziła ciepło w sercu, nutę zadumy, ale i podziw dla pasjonatów, którym ciągle się chce... bo kochają Grudziądz.

(L.B.S.)

Redakcja: Tadeusz Rauchfleisch, Janusz Hinz. Logo KMDG wykonał Grzegorz H. Rygielski.